

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) หน่วยในการวิเคราะห์ คือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และประชาชนตำบลอ่างแก้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา แผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว อำเภอ โพนทอง จังหวัดอ่างทอง ตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัย ความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นและการบริหารงานท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ได้แก่ การเสนอความคิดและปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดยุทธศาสตร์ การจัดทำแผน และการติดตามประเมินผล เพื่อจัดสร้าง แนวทางการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบล อ่างแก้ว อำเภอโพนทอง จังหวัดอ่างทอง มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
6. แนวทางในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์
7. การนำเสนอผลการวิจัย

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแผน ยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมของประชาชน จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ ข้อมูลในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 สร้างเครื่องมือ และพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 สร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดกรอบของแบบสอบถามตามโครงสร้าง ด้านเนื้อหาแนวทางการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหาร

ส่วนตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น และการบริหารงานท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การเสนอความคิดและปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดยุทธศาสตร์ การจัดทำแผน และการติดตามประเมินผล

1.2.2 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณา ปรับปรุง และแก้ไขร่วมกัน

1.2.3 ตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอน

1.3 การตรวจสอบเครื่องมือด้านเนื้อหา

1.3.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความชัดเจน และประเด็นที่ถามของการวิจัยครั้งนี้ โดยการหาค่า IOC (Index of congruence) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จำรูญ, 2543 : 272)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของข้อความถามกับจุดมุ่งหมาย
	R	แทน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
			ถ้าแน่ใจว่าข้อความถามวัดจุดมุ่งหมาย ให้ค่า +1
			ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความถามวัดจุดมุ่งหมาย ให้ค่า 0
			ถ้าแน่ใจว่าข้อความถามไม่วัดจุดมุ่งหมาย ให้ค่า -1
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบค่า IOC ของแบบสอบถาม แนวทางการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง กำหนดเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น และการบริหารงานท้องถิ่น มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความถามกับจุดมุ่งหมาย อยู่ระหว่าง .67 – 1.00 และส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ องค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความถามกับจุดมุ่งหมาย เท่ากับ อยู่ระหว่าง .67 – 1.00

1.3.2 ตรวจสอบความเป็นปรนัย เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ตรงตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3.3 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลับตำบล จำนวน 30 คน หลังจากนั้นได้นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของความรู้ ความเข้าใจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น และการบริหารงานท้องถิ่น ด้วยวิธีของ กูเดอร์-ริชาร์ดสัน โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .79 และความเชื่อมั่นเป็นรายข้อโดยหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยวิธีการ Cronbach' Alpha Coefficient การมีส่วนร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89

สูตร KR – 20

$$r_{tt} = \left(\frac{N}{N-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเที่ยงของแบบทดสอบ
	N	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

สูตร Cronbach' Alpha Coefficient

$$\alpha = \frac{N}{(N-1)} \frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบทั้งหมด

1.4 เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านและกำนัน จำนวน 7 คน และประชาชนในตำบลอ่างแก้ว 7 หมู่ ๆ ละ 10 คน จำนวน 70 คน รวมทั้งหมด 77 คน

1.5 วิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรวบรวม ตรวจสอบความถูกต้อง ลงรหัส นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ และทำการแปลผล สรุปผล อภิปรายผล และจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัย

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านและกำนัน และประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วยพื้นที่ ตำบลอ่างแก้วหมู่ 1-2 และพื้นที่บางส่วนของหมู่ 3-7 ตำบลสามง่ามหมู่ 1-6 และตำบลบ่อแร่หมู่ 1-4

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้ใหญ่บ้านและกำนัน จำนวน 7 คน และประชาชนในตำบลอ่างแก้ว 7 หมู่ ๆ ละ 10 คน จำนวน 70 คน รวมทั้งหมด 77 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นพื้นที่เดิมของสภาตำบลอ่างแก้ว ก่อนที่จะถูกยกฐานะจากสภาตำบลอ่างแก้ว มาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว แต่ภายหลังได้มีการรวมพื้นที่ตำบลสามง่าม และตำบลบ่อแร่เข้ามารวมด้วย จากเกณฑ์ที่ว่าด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีขนาดของประชากรทั้งหมดไม่ถึง 2,000 คน ให้ยุบรวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปที่เป็นปัจจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่พำนักอาศัยอยู่ในพื้นที่ เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น และการบริหารงานท้องถิ่น โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน 2 ระดับ

ถูก	ให้คะแนน	1
ผิด	ให้คะแนน	0

การแปลผลเพื่อจัดระดับความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น การบริหารงานท้องถิ่น ใช้การจัดข้อมูลแบบ (Grouped data) โดยการแจกแจงความถี่แล้วนำไปหาค่าพิสัย หลังจากนั้นกำหนดชั้นเพื่อหาความกว้างของแต่ละชั้นหรืออัตราภาคชั้น (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2543 : 2292)

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{16 - 0}{3} = 5.33 \end{aligned}$$

ดังนั้น การแปลความหมายของคะแนนความรู้ความเข้าใจ คือ

1 - 5	คะแนน	มีความรู้ต่ำ
6 - 10	คะแนน	มีความรู้ปานกลาง
11 - 16	คะแนน	มีความรู้สูง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ

ไม่มีส่วนร่วม	ให้คะแนน	1
มีส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนน	2
มีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน	3

โดยแบ่งระดับพฤติกรรมความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง มาก จากเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยคะแนน	การแปลผล
มีส่วนร่วมน้อย	1.00 - 1.66	น้อย
มีส่วนร่วมปานกลาง	1.67 - 2.33	ปานกลาง
มีส่วนร่วมมาก	2.34 - 3.00	มาก

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Opened-ended question) โดยถามถึงปัญหา และข้อเสนอแนะการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ และแนะนำตัวผู้ศึกษาวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อขอความร่วมมือ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย

4.3 นำข้อมูลมาลงรหัสเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์

4.4 นำข้อมูลที่ได้ลงรหัสแล้วไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5. การจัดทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาดำเนินการกระทำกับข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

5.1 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย

5.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าร้อยละ ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

5.3 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำมาหาแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วม
ในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

6. แนวทางในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษาข้อมูลทั่วไป ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ใน องค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว โดยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ การกำหนดเป้าประสงค์ และการกำหนดโครงการ พร้อมการกำหนดตัวชี้วัด

7. การนำเสนอผลการวิจัย

เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนในรูปตารางประกอบการแปลผล เป็นความเรียงคือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น และการบริหารงานท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ด้านการเตรียมแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดทางเลือก การลงมือปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

ตอนที่ 4 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลอ่างแก้ว